

Cuprins

Capitolul I. Noțiuni preliminare	1
<i>Secțiunea 1. Repere istorice</i>	4
<i>Secțiunea a 2-a. Delimitări conceptuale privind noțiunile de ales local și ales național</i>	13
§1. Aspecte introductive	13
§2. Rolul și importanța alesului în administrația publică românească	14
§3. Noțiunea de ales local și cea de ales național	15
§4. Noțiunea de funcție publică și de funcționar public în dreptul penal	19
§5. Alesul local și alesul național – funcționari publici în concepția legii penale	22
<i>Secțiunea a 3-a. Considerații cu privire la răspunderea aleșilor locali și naționali</i>	25
§1. Noțiunea de răspundere juridică a aleșilor locali și naționali	25
§2. Condițiile răspunderii juridice	27
§3. Forme ale răspunderii juridice	28
3.1. Răspunderea patrimonială	29
3.2. Răspunderea disciplinară	32
3.3. Răspunderea contravențională	34
3.4. Răspunderea penală	37
Capitolul al II-lea. Răspunderea penală a aleșilor locali	40
<i>Secțiunea 1. Răspunderea penală a aleșilor locali din cadrul organelor unipersonale de conducere ale unităților administrativ-teritoriale</i>	40
§1. Considerații generale	40
§2. Răspunderea penală a primarului unității administrativ-teritoriale	41
2.1. Primarul – autoritate de conducere a administrației publice locale	41

2.2. Cauzele care determină infracționalitatea în rândul primarilor _____	42
2.3. Primarul – subiect al răspunderii penale în lumina reglementărilor din legislația penală românească _____	46
2.3.1. Răspunderea penală a primarului pentru infracțiuni care pot fi săvârșite în calitatea sa de conducător al instituției primăriei _____	46
2.3.1.1. Infracțiuni care pot fi săvârșite de primar în legătură cu protecția și garantarea respectării drepturilor angajaților din instituția primăriei _____	48
2.3.1.2. Infracțiuni care pot fi săvârșite de primar în legătură cu modul de gestiune a resurselor financiare și a patrimoniului unității administrativ-teritoriale _____	56
2.3.1.3. Infracțiuni care pot fi săvârșite de primar în legătură cu regimul conflictelor de interese _____	64
2.3.2. Răspunderea penală a primarului pentru infracțiuni care pot fi săvârșite în calitatea sa de reprezentant al statului în unitatea administrativ-teritorială _____	69
2.3.2.1. Infracțiuni care pot fi săvârșite de primar și prin care este adusă atingere relațiilor privind conviețuirea socială în cadrul colectivității locale _____	69
2.3.2.2. Infracțiuni care pot fi săvârșite de primar în legătură cu desfășurarea procesului electoral _____	73
2.3.3. Infracțiuni care pot fi săvârșite de primar în calitatea sa de reprezentant al colectivității locale _____	76
2.3.3.1. Infracțiuni de serviciu _____	76
2.3.3.2. Infracțiuni de corupție _____	78
2.3.3.3. Infracțiuni privind insolvența unității administrativ-teritoriale _____	82
§3. Consecințele activității infracționale _____	88
<i>Secțiunea a 2-a. Răspunderea penală a aleșilor locali din cadrul organelor pluripersonale de conducere ale unităților administrativ-teritoriale _____</i>	<i>92</i>
§1. Considerații generale _____	92

§2. Răspunderea penală a consilierului local și a consilierului județean	93
2.1. Măsuri ce implică protecția mandatului consilierilor locali și al consilierilor județeni	93
2.2. Trăsăturile fenomenului infracțional în rândul consilierilor locali și al consilierilor județeni	96
2.3. Tipologia infracțiunilor săvârșite de consilierii aleși în legătură cu exercitarea mandatului	98
2.4. Consecințele activității infracționale	104
Capitolul al III-lea. Răspunderea penală a aleșilor naționali	107
<i>Secțiunea 1. Răspunderea penală a Președintelui României</i>	<i>107</i>
§1. Cadrul general al exercitării mandatului Președintelui României	107
§2. Protecția mandatului Președintelui României	108
2.1. Modalități de realizare a protecției mandatului Președintelui României	108
2.1.1. Incompatibilități ce privesc funcția prezidențială	109
2.1.2. Regimul juridic al veniturilor Președintelui României	112
2.1.3. Ocrotirea mandatului Președintelui României prin măsuri de ordin penal	114
2.1.4. Protecția oferită de instituția imunității prezidențiale	118
2.2. Efectele măsurilor de protecție a mandatului Președintelui României	120
§3. Răspunderea Președintelui României	121
3.1. Cadrul constituțional și legal al răspunderii Președintelui României	121
3.2. Forme de răspundere ce pot fi angajate în persoana Președintelui României	122
3.2.1. Răspunderea politică a Președintelui României	122
3.2.1.1. Noțiunea de răspundere politică a șefului statului	122
3.2.1.2. Felurile răspunderii politice a șefului statului	122
3.2.1.2.1. Răspunderea Președintelui față de corpul electoral	122

3.2.1.2.2. Demiterea din funcție a Președintelui României _____	123
3.2.1.3. Efectele răspunderii politice a Președintelui României _____	125
3.2.2. Răspunderea juridică a Președintelui României _____	126
3.2.2.1. Răspunderea administrativ-patrimonială a șefului statului _____	126
3.2.2.1.1. Considerații generale _____	126
3.2.2.1.2. Condițiile necesare instituirii răspunderii administrativ-patrimoniale _____	127
3.2.2.1.3. Efectele răspunderii administrativ-patrimoniale a șefului statului _____	129
3.2.2.2. Răspunderea contravențională a șefului statului _____	130
3.2.2.3. Răspunderea penală a Președintelui României _____	133
3.2.2.3.1. Preliminarii _____	133
3.2.2.3.2. Cauzele care pot determina activitatea infracțională a șefului statului _____	133
3.2.2.3.3. Răspunderea penală pentru „înantă trădare” _____	135
A. Sediul materiei _____	135
B. Semnificația conceptului de „înantă trădare” _____	136
C. Condițiile punerii sub acuzare a șefului statului pentru „înantă trădare” _____	143
D. Consecințele angajării răspunderii penale a Președintelui pentru „înantă trădare” _____	145
3.2.2.3.4. Răspunderea penală a Președintelui pentru faptele săvârșite în exercițiul sau în legătură cu exercițiul mandatului _____	146
A. Aspecte introductive _____	146
B. Înțelesul noțiunii de „opinie politică” din cuprinsul art. 84 alin. (2) din Constituția României _____	148
C. Analiza instituției imunității prezidențiale _____	155
D. Efectele acțiunii imunității prezidențiale. Concluzii _____	170

E. Sfera infracțiunilor ce pot fi săvârșite de șeful statului în exercitarea funcțiilor prezidențiale	171
a. Infracțiuni săvârșite de șeful statului în raporturile sale cu Parlamentul	173
b. Infracțiuni săvârșite de șeful statului în cadrul puterii executive	176
c. Infracțiuni săvârșite de șeful statului în raporturile sale cu autoritatea judecătorească și Curtea Constituțională	178
3.2.2.3.5. Răspunderea penală a Președintelui pentru faptele săvârșite în afara exercițiului mandatului	179
<i>Secțiunea a 2-a. Răspunderea penală a membrilor Parlamentului României</i>	180
§1. Aspecte generale referitoare la instituția Parlamentului și la mandatul parlamentar	180
§2. Protecția mandatului parlamentar	183
2.1. Aspecte introductive	183
2.2. Modalități de realizare a protecției mandatului parlamentar	184
2.2.1. Regimul incompatibilităților	184
2.2.2. Asigurarea protecției alesului național prin instituirea imunității parlamentare	192
2.2.3. Regimul juridic al veniturilor parlamentarului român	194
2.2.4. Protecția asigurată de regimul disciplinar	196
2.2.5. Ocrotirea mandatului parlamentar prin măsuri de ordin penal	197
2.3. Consecințele măsurilor de protecție	201
§3. Răspunderea penală a parlamentarilor români	202
3.1. Preliminarii	202
3.2. Factorii care determină infracționalitatea în rândul aleșilor naționali	203
3.3. Limitele răspunderii penale a parlamentarilor români	205
3.3.1. Imunitatea parlamentară. Privire comparativă între forma consacrată de Constituția din 1991 și forma revizuită din 2003	205

3.3.2. Formele imunității. Analiza dispozițiilor constituționale ale art. 72 _____	208
3.4. Parlamentarul – subiect activ al infracțiunilor săvârșite în calitate de ales al colectivității naționale _____	215
3.4.1. Aspecte introductive _____	215
3.4.2. Particularități în activitatea infracțională a parlamentarilor români _____	219
3.4.3. Sfera infracțiunilor _____	222
3.4.3.1. Infracțiuni săvârșite de alesul național în legătură cu exercitarea atribuțiilor în cadrul Parlamentului României _____	222
3.4.3.2. Infracțiuni săvârșite de alesul național în legătură cu exercitarea atribuțiilor în cadrul birourilor parlamentare teritoriale _____	230
3.5. Infracțiuni săvârșite de parlamentar în calitate sa de membru al Guvernului României _____	242
3.6. Combaterea fenomenului infracțional în rândul parlamentarilor români _____	245
3.6.1. Aspecte introductive _____	245
3.6.2. Măsuri de ordin administrativ _____	247
3.6.3. Măsuri de ordin legislativ _____	248
<i>Secțiunea a 3-a. Răspunderea penală a reprezentanților României în Parlamentul European _____</i>	<i>249</i>
§1. Generalități cu privire la mandatul de parlamentar european _____	249
§2. Protecția mandatului parlamentarului european _____	252
2.1. Incompatibilități _____	252
2.2. Imunități _____	254
2.3. Regimul material, al intereselor financiare și al conflictelor de interese _____	255
§3. Imunitatea parlamentarului european și răspunderea sa penală _____	259
3.1. Sediul materiei _____	259
3.2. Imunitatea parlamentarului european și imunitatea parlamentarului român. Analiză comparativă _____	260
3.3. Acțiunea imunității în contextul răspunderii penale _____	263

§4. Infracțiuni ce pot atrage răspunderea penală a parlamentarului european _____	271
4.1. Situația premisă _____	271
4.2. Tipologia infracțiunilor _____	272
4.3. Studiu de caz _____	276
Capitolul al IV-lea. Aspecte de drept procesual penal cu privire la urmărirea penală și judecarea aleșilor naționali și a aleșilor locali _____	280
<i>Secțiunea 1. Urmărirea penală și judecata aleșilor naționali _____</i>	<i>280</i>
§1. Președintele României _____	280
§2. Senatorii, deputații și membrii din România în Parlamentul European _____	284
<i>Secțiunea a 2-a. Urmărirea penală și judecata aleșilor locali _____</i>	<i>288</i>
§1. Primarii, președinții consiliilor județene și adjuncții acestora _____	288
§2. Consilierii județeni și consilierii locali _____	291
Capitolul al V-lea. Răspunderea penală a aleșilor în dreptul comparat _____	293
<i>Secțiunea 1. Aspecte introductive _____</i>	<i>293</i>
<i>Secțiunea a 2-a. Răspunderea penală a aleșilor naționali în dreptul comparat _____</i>	<i>294</i>
§1. Studiu comparativ cu privire la răspunderea președinților de republică _____	294
1.1. Preliminarii _____	294
1.2. Răspunderea penală a șefilor de stat din Franța, Statele Unite ale Americii, Federația Rusă, Ucraina, Italia, Republica Federală Germană, Portugalia _____	295
§2. Studiu comparativ cu privire la răspunderea penală a membrilor parlamentelor _____	303
2.1. Aspecte introductive _____	303
2.2. Răspunderea penală a membrilor organelor legislative din Franța, Republica Federală Germană, Italia, Federația Rusă, Belarus, Ucraina, Belgia, Elveția _____	304
<i>Secțiunea a 3-a. Răspunderea penală a aleșilor locali în dreptul comparat _____</i>	<i>309</i>
§1. Preliminarii _____	309

---

§2. Studiu de caz: Federația Rusă, Republica Moldova, Franța, Italia, Belgia, Marea Britanie, Republica Federală Germană, Portugalia _____	310
Concluzii _____	315
Bibliografie _____	325
Index _____	335